

ชื่อเรื่อง : ผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพในหลักสูตร ระดับปริญญาตรี
ระยะที่ 2
ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวิชัย ทิมชุมเหิเยร และคณะ
ปีที่จัดพิมพ์ : 2543
แหล่งทุน : ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทคัดย่อ

ผลการดำเนินงานโครงการสหกิจศึกษา ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ระยะที่ 2 เป็นการประเมินผลการดำเนินการของโครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี 1) ชั้นกระบวนการ ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1/2540 (มิถุนายน 2540) ถึงภาคการศึกษาที่ 3/2540 (เมษายน 2541) 2) ชั้นผลผลิต กับบัณฑิตรุ่น 1 และ 2 ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539 และ 2540

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน และแบบประเมินผลรายงานของนักศึกษาสหกิจศึกษา ซึ่งประเมินโดยสถานประกอบการ แบบสอบถาม นักศึกษาสหกิจศึกษา แบบสอบถามสถานประกอบการ แบบสอบถามคณาจารย์มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี แบบสอบถามบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตที่ศึกษาต่อ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 1,642 ฉบับ นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและร้อยละ ผลการประเมินเป็นดังนี้

1. รูปแบบและวิธีดำเนินการของโครงการฯ

โครงการสหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ (Co-operative Education and Career Development Project) เป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อนำเสนอแนวคิดในการจัดการศึกษาในรูปแบบสหกิจศึกษา จัดหาตำแหน่งงานให้แก่นักศึกษาที่ออกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ประสานงานและให้บริการคณาจารย์ และนักศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมและดำเนินการให้กิจกรรมของโครงการดำเนินไปด้วยดี

การดำเนินงานมีรูปแบบที่เน้นคุณภาพของนักศึกษา สถานประกอบการ และการนิเทศงานโดยคณาจารย์ โดยนักศึกษาที่จะออกปฏิบัติงานต้องผ่านการคัดเลือกจากคณาจารย์ว่ามีคุณสมบัติทางวิชาการและความประพฤติดีและต้องผ่านการอบรมหลักสูตรต่างๆ ครบถ้วน ส่วนสถานประกอบการจะต้องมีพนักงานพี่เลี้ยง (supervisor) ดูแลนักศึกษาและลักษณะงานที่มอบให้นักศึกษาปฏิบัติจะต้องผ่านการรับรองของคณาจารย์ในสาขาวิชาเสียก่อน อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาจะต้องออกนิเทศงานนักศึกษา

ทุกคนจนครบถ้วน การดำเนินการของโครงการจึงต้องประกอบไปด้วย การวางแผน การประสานงาน และการจัดการที่ดี นักศึกษา คณาจารย์ และสถานประกอบการ ให้ความเห็นว่ารูปแบบการดำเนินการโดยรวมของโครงการมีความเหมาะสมในระดับดี และมีความเข้าใจรูปแบบการดำเนินการของโครงการเป็นอย่างดี

2. คุณภาพของนักศึกษาที่ร่วมโครงการฯ

สถานประกอบการได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา 239 คน ปรากฏว่า นักศึกษาทุกคนผ่านการประเมินผลจากสถานประกอบการ โดยที่ ร้อยละ 69.04 และ 73.36 ได้รับการประเมินการปฏิบัติงานและการทำรายงานวิชาการ ตามลำดับ ในระดับที่สูงกว่ามาตรฐาน (คือ ดีมากและดีเยี่ยม) คณาจารย์และสถานประกอบการมีความคิดเห็นต่อคุณสมบัติของนักศึกษาไปในด้านเดียวกัน คือ นักศึกษาในโครงการ มีคุณสมบัติในระดับดี โดยเฉพาะบุคลิกภาพและวุฒิภาวะ ความรู้พื้นฐานเรื่องการปฏิบัติตนในสถานประกอบการ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในระดับที่สูงกว่าคุณสมบัติอื่นๆ ส่วนคุณสมบัติที่ได้รับการประเมินในระดับต่ำที่สุด (ปานกลาง) ได้แก่ ทักษะการนำเสนอ

3. คุณภาพของสถานประกอบการ

คณาจารย์มีความพึงพอใจต่อสถานประกอบการที่ร่วมโครงการในระดับปานกลาง โดยที่ Supervisor ให้ความสนใจ ดูแลนักศึกษาในระดับดี มีการปฐมนิเทศแก่นักศึกษา และมีความพร้อมด้านอุปกรณ์ แต่คุณภาพงานที่มอบหมายนักศึกษายังอยู่ในระดับปานกลางและได้คะแนนต่ำที่สุด ส่วนนักศึกษามีความพึงพอใจต่อสถานประกอบการในระดับดี โดยประทับใจในการดูแลและการมอบหมายงานของสถานประกอบการมากที่สุด

4. คุณภาพของสาขาวิชาที่ร่วมโครงการ

สถานประกอบการ และนักศึกษา เห็นว่า อาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการในระดับสูง การนิเทศงานเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา และการจัดแผนการเรียนการสอนของสาขาวิชา สอดคล้องต่อการไปปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างไรก็ตาม สถานประกอบการ เห็นว่า จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษาต่อจำนวนนักศึกษา มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

5. คุณภาพของบัณฑิต

เมื่อเปรียบเทียบบัณฑิตหลักสูตรสหกิจศึกษากับบัณฑิตหลักสูตรปกติแล้ว บัณฑิตหลักสูตรสหกิจศึกษามีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม มีทักษะการสมัครงานและหางาน อัตราเงินเดือนแรกเข้า และอัตราการเข้าศึกษาต่อสูงกว่าบัณฑิตหลักสูตรปกติทั้งสิ้น รวมทั้งความสามารถในการปฏิบัติงาน มี

คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการและความสามารถในการเรียนในระดับปริญญาโทที่ดีกว่า

เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับจากสหกิจศึกษาแล้ว คณาจารย์ นักศึกษา และสถานประกอบการ ต่างเห็นด้วยอย่างมาก ต่อหลักการของการจัดการศึกษาในระบบสหกิจศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ดำเนินการเรื่องสหกิจศึกษาต่อไป และมหาวิทยาลัยอื่นๆ ควรนำระบบการศึกษานี้มาใช้ด้วย